

การดำเนินงานตามแผนงานจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

นายสุระ ยินยาว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-583-827-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I1710953x

THE IMPLEMENTATION OF THE PRE-PRIMARY EDUCATION PROGRAM
IN ELEMENTARY SCHOOLS
UNDER THE OFFICE OF PRACHIN BURI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

Mr. Sura Yuenyaw

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirments
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-583-827-6

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุระ ยืนยาว : การดำเนินงานตามแผนงานจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี (THE IMPLEMENTATION OF
THE PRE-PRIMARY EDUCATION PROGRAM IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE
OFFICE OF PRACHINBURI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา ;
รศ.ดร.บุญมี เณรยอต, 262 หน้า. ISBN 974-583-827-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการดำเนินงานและปัญหาในการดำเนินงานตามแผน
งานจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ปราจีนบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ปราจีนบุรี ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนชั้นเด็กเล็ก และ/
หรือชั้นอนุบาลศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า

1. การเตรียมการดำเนินงาน มีการเตรียมการดำเนินงานด้านการศึกษา นโยบายและ
แนวทางการดำเนินงานจากเอกสารของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ มีการกำหนดนโยบาย การวางแผน การ
เตรียมบุคลากร การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเตรียมงบประมาณ และการเตรียมการ
ประเมินผล ปัญหาที่พบในการเตรียมการดำเนินงาน คือ โรงเรียนขาดเอกสารและแหล่งวิชาสำหรับค้นคว้า
ผู้มีหน้าที่ในการวางแผนขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผนและเขียนโครงการ บุคลากรมีความรู้และ
ทักษะไม่เพียงพอ และขาดการติดตามประเมินผลงานแต่ละกิจกรรมทำให้งานไม่ทันตามกำหนดเวลา
2. การดำเนินงานตามแผนงาน มีการกำหนดแผนงานและโครงการฝึกอบรมและพัฒนา
บุคลากร การกำหนดบทบาทและหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ การส่งเสริมการจัดการ
ศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา การนิเทศติดตามผล และการใช้งบประมาณตามแผนงาน/โครงการ ปัญหาที่
พบในการดำเนินงาน คือ ขาดงบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ระยะเวลาในการดำเนินงาน
แต่ละครั้งน้อยเกินไป ผู้บริหารมีภารกิจมากไม่ค่อยมีเวลานิเทศติดตามผล
3. การประเมินผลการดำเนินงาน มีการประเมินผลระหว่างดำเนินงาน การตรวจสอบการ
ปฏิบัติงาน และผลการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอน และประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน มีการวัดความพร้อม
ของนักเรียน และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ปัญหาที่พบคือ ขาดความต่อเนื่องใน
การติดตามประเมินผล และไม่นำผลการประเมินที่ได้ไปวิเคราะห์ ปรับปรุงแผนงาน/โครงการของ
โรงเรียน

ภาควิชาบริหารการศึกษา.....

สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร.....

ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C542141 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT
KEY WORD: IMPLEMENTATION / PRE-PRIMARY EDUCATION / PRACHINBURI

SURA YUENYAW : THE IMPLEMENTATION OF THE PRE-PRIMARY EDUCATION
PROGRAM IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF PRACHINBURI
PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. BOONMEE
NENYOD, Ed.D., 262 pp. ISBN 974-583-827-6

The purposes of the research were to study operations and problems of implementing the pre-primary education program in the elementary schools under the Office of Prachinburi. Data were collected from pre-primary education teachers and school administrators through questionnaires. Data were analyzed by using percentage.

Research findings were as follows :

At the preparation stage : Schools set their plans according to the policies set by the Office of the National Primary Education Commission, the Office of the Provincial Primary Education, and the Office of the District Primary Education. Activities included formulating policies, planning, personnel assignment, Co-ordinating in the relating units, budgeting, and evaluation preparation. Problems reported were lack of academic documents, insufficient knowledge among personnel especially planning personnel, and also monitoring was ignored.

At the operation stage : Personnel development plans were set also as personnel were assigned according to their functions. Supervision was organized to improve the pre-primary education quality, and budget was allocated. Problems occurred were insufficient budget, materials and time. School administrators least supervise due to overburden.

At the evaluation stage : Monitoring was conducted through the process and also an evaluation was implement through the product. Activities included students readiness assessment and an evaluation was implement in every plan and project. Problems were monitoring and evaluation were irregularly implement, and the evaluation results were impeded.

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา.....นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา.....2536.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะจากความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนคอยให้กำลังใจ และติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์อยู่เสมอ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ผู้วิจัยได้รับความแนะนำที่ดีจากรองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ และได้รับความรู้และกำลังใจจาก คณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งในอดีต และ ปัจจุบันเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนสุข บุญสวัสดิ์, อาจารย์บุญเรือน พรหมโกสุม, อาจารย์พวงเพชร กัญยาบาล, อาจารย์บุญเลิศ เลิศวิทยานุกิจมณี, อาจารย์ณรงค์ ศรีสรवल และอาจารย์กรรณิการ์ สุขสม ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจ แก้ไข และให้คำปรึกษาในการสร้างเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กหรืออนุบาล ศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ที่ให้ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว, ศึกษาธิการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดสระแก้ว หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และศึกษาธิการสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกท่านที่ให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้อุดหนุนในการวิจัย ครูอาจารย์ ผู้ประสาทวิชา ผู้เขียนเอกสารตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน คุณรุจิมา บริษัทเจริญทัย ผู้พิมพ์และจัดรูปเล่ม และภรรยา-บุตร ที่ได้ให้กำลังใจตลอดเวลา

คุณงามความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอถวาย เป็นสิ่งบูชาพระคุณพ่อแม่ที่ข้าพเจ้า และ สิ่งตั้งงามตลอดมา

สุระ ปินยา

เมษายน ๒๕๓๗

สารบัญ

ช

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	12
การนำเสนอผลการวิจัย	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
ความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา	14
วัตถุประสงค์ นิยาม ขอบเขต และมาตรการของ	
การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา	17
การวางแผนงาน	23
แผนงานจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา	30
การประสานงาน	37
การพัฒนาคู่มือศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา	40
บทบาทและหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ 181
	สรุปผลการวิจัย 182
	อภิปรายผลการวิจัย 189
	ข้อเสนอแนะจากการวิจัย 200
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป 202
	รายการอ้างอิง 203
	ภาคผนวก 210
	ประวัติผู้เขียน 262

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการส่งและรับแบบสอบถาม	92
2 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา	96
3 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน	101
4 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา	103
5 ข้อมูลแสดงการเตรียมการดำเนินงานตามแผนงานจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแนวทาง	108
6 ข้อมูลแสดงการเตรียมการดำเนินงานตามแผนงานจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา เกี่ยวกับการวางแผนงานจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน	115
7 ข้อมูลแสดงการเตรียมการดำเนินงานตามแผนงานจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา เกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร	119
8 ข้อมูลแสดงการเตรียมการดำเนินงานตามแผนงานจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา เกี่ยวกับการประสานงาน	122
9 ข้อมูลแสดงการเตรียมการดำเนินงานตามแผนงานจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดเตรียมงบประมาณ	124
10 ข้อมูลแสดงการเตรียมการดำเนินงานตามแผนงานจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา เกี่ยวกับการเตรียมการประเมินผล	125
11 ข้อมูลแสดงการดำเนินงานตามแผนงานจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร	128
12 ข้อมูลแสดงการดำเนินงานตามแผนงานจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารงานวิชาการ	135

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13	ข้อมูลแสดงการดำเนินงานตามแผนงานจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาของ สปจ. ปราจีนบุรี 138
14	ข้อมูลแสดงการดำเนินงานตามแผนงานจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา เกี่ยวกับการนิเทศติดตามผล 142
15	ข้อมูลแสดงการดำเนินงานตามแผนงานจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา เกี่ยวกับการใช้งบประมาณตามแผนงาน/ โครงการ 146
16	ข้อมูลแสดงการประเมินผลระหว่างการทำงานตามแผนงาน จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา 147
17	ข้อมูลแสดงการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการทำงานตามแผนงาน จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา 154
18	ข้อมูลแสดงถึงปัญหาในการดำเนินงานตามแผนงานจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ในด้านการเตรียมการดำเนินงาน 159
19	ข้อมูลแสดงถึงปัญหาในการดำเนินงานตามแผนงานจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ในด้านการดำเนินงาน 168
20	ข้อมูลแสดงถึงปัญหาในการดำเนินงานตามแผนงานจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ในด้านการประเมินผลการดำเนินงาน 178